

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/3260,Otwarcie-wystawy-Ksiadz-musi-zaprzestac-Zycie-i-dzialalnosc-ks-Romana-Kotlarza-S.html>
08.04.2026, 11:58

Otwarcie wystawy „Ksiądz musi zaprzestać... Życie i działalność ks. Romana Kotlarza” - Siedlce, 26 maja 2009

26 maja w siedleckim Centrum Kultury i Sztuki (ul. biskupa I. Świrskiego 31) została uroczystie otwarta wystawa na temat życia i działalności księdza Romana Kotlarza. Wystawa została podzielona na dwie części. Pierwsza część pokazuje najważniejsze momenty z życia księdza Kotlarza. Wyznaczały je konflikty z władzami państwowymi, ciągnące się właściwie przez cały okres jego posługi duszpasterskiej. Posługę tę władza definiowała jako polityczną, tak też była odbierana przez wielu wiernych. W rzeczywistości oznaczała ona dramat człowieka, którego osobowość, przekonania i wielka spontaniczność popychały do działań nie mieszczących się w sztywnym gorsecie komunistycznego państwa. W rezultacie ksiądz skazany był na konfrontację z komunistycznym aparatem przemocy.

Druga część wystawy obrazuje dochodzenie do prawdy o śmierci księdza. O tym, że do tego zgonu przyczynili się funkcjonariusze peerelowskiej Służby Bezpieczeństwa – mówią relacje kilkunastu przynajmniej świadków, a także ustalenia dziennikarzy i praca czterech uczniów radomskiego liceum, za którą otrzymali prestiżową nagrodę Ośrodka „Karta”. Równocześnie jednak prokuraturze nigdy nie udało się ustalić, czy ksiądz zmarł z przyczyn innych niż naturalne. I to pomimo podjęcia śledztwa w 1990 r., w niepodległej już Polsce. Ksiądz Kotlarz ma dziś ulice swojego imienia. Jego pamięć uświetniają pomniki, tablice i przydrożne krzyże ustawione w miejscowościach, z którymi związał swoje życie. Niestety, poza tymi miejscowościami, poza Ziemią Radomską i Sandomierską jest postacią mało znaną. Nasza wystawa chce przyczynić się do zmiany tego stanu rzeczy.

Otwarcu wystawy towarzyszył pokaz filmu o ks. Kotlarzu oraz panel dyskusyjny.